

■ Выбары-2016

«ГАЛОЎНАЯ ЗАДАЧА ПАРЛАМЕНТА — ЭФЕКТЫЎНА ПРАЦАВАЦЬ»

Ужо сёння кожнаму, хто вырашыць прыйсці на выбарчы ўчастак, належыць зрабіць выбар: за якога кандыдата ў дэпутаты аддаць голас? Калі падысці да гэтага асэнсавана, то перш за ўсё варта прааналізаваць, што

станоўчага было зроблена мінулым кандыдатам не толькі для грамадзян, але, вядома ж, і ў заканадаўчым плане. Але як ацаніць эфектыўнасць такога боку дэпутацкай працы? Адказ на гэта пытанне дае Вадзім БАРАВІК, палітычны аналітык, старшыня назіральнага савета Беларускага камітэта маладзёжных арганізацый.

— Якія існуюць крытэрыі эфектыўнасці заканадаўчай улады?

— З пункту гледжання абыяцеля, тыя ўзровень і якасць жыцця, што пануюць у краіне, з'яўляюцца асноўным крытэрыем улады ўвогуле: і заканадаўчай, і выканаўчай, і судовай. Наколькі чалавеку зручна жыць, колькі ён задаволены сваім побытам, узроўнем жыцця, сацыяльнай сферай ды іншым. Звычайна людзі не асабліва адрозніваюць заканадаўчую ўладу ад выканаўчай і разумеюць іх у адным рэчышчы.

Калі казаць пра беларускі парламент, то асноўная яго пазітыўная рыса ў тым, што ён эфектыўна ўзаемадзейнічае з выканаўчай уладай. Але гэта не значыць, што ў парламенце няма дыскусій. У некаторых складаецца адчуванне, што паколькі ў нас не паказваюцца вострыя дэбаты па тэлебачанні, ніхто нікому не выдзірае валасы і за выступленне з трыбуны не змагаецца, то ў беларускім парламенце ўсё ціха і спакойна. На тым узроўні, дзе гэта патрэбна (у камісіях, падчас абмеркавання законапраектаў, важных для краіны), адбываецца дыскусія і абмеркаванне. Але можна працаваць над заканадаўчым актам, каб пярэчыць сябе, рабіць папулісцкія заявы, лозунгі, а можна дэталёва яго прапрацоўваць, каб пасля закон больш эфектыўна выкарыстоўваўся.

Вядома, што калі чалавек праводзіць пэўную працу, то да яго ўзнікаюць заўвагі. Мы бачым, напрыклад, што часам прымаецца нейкі закон, у яго ўносяцца змены, дапаўненні, затым ён укараняецца, і пасля паступае адваротная сувязь з прапановамі па дапрацоўках. Але гэта сістэма працуе ў любой краіне свету. Часам парламент крытыкуюць, што прымаецца так шмат паправак. Так, магчыма, іх павінна быць менш, значыць, неабходна яшчэ больш пільна падыходзіць да распрацоўкі законаў. Але сістэма «прынялі закон — прааналізавалі практыкапрымненне — унеслі папраўкі» ўсё адно застаецца нязменнай.

Напрыклад, у нашай усходняй суседкі Украіны фінансавы год пачаўся, а бюджэт усё яшчэ не быў прыняты. Калі ў свеце і краіне крызіс, калі трэба пераадольваць эканамічныя нелады, рабіць крок наперад, пажадана, каб парламент працаваў эфектыўна, гэта значыць, папулісцка-палітычная барацьба павінна быць зведзена да мінімуму, каб сілы былі накіраваны на заканатворчую дзейнасць. З улікам усіх

заўваг і аб'ектыўных нюансаў можна канстатаваць, што ў гэтым ракурсе наш парламент працуе добра. Сёння для краіны гэта важна, бо мы знаходзімся ў зоне геапалітычнага трохвугольніка.

— Што вы маеце на ўвазе пад гэтым трохвугольнікам?

— Беларусь займае стратэгічнае становішча з пункту гледжання геапалітыкі. На нас роўны ціск аказваюць і Усход, і Захад, мы знаходзімся ў сферы інтарэсаў іх абодвух. Заходні бок — гэта НАТА. Беларусь, у сілу свайго месцазнаходжання, — цэнтр еўрапейскай раўніны. Ніякіх натуральных перашкод з ваеннага пункту гледжання не маем, пры гэтым мы — сувязное звяно ў эканамічным, транспартна-лагістычным, транзітным, культурным, сацыяльным плане. Для Захаду тое, хто будзе адыгрываць больш значную ролю тут, жыццёва значны інтарэс. Тое ж самае і з боку Усходу — Расіі. У апошнія гады ў нас атрымліваецца праводзіць такую тонкую знешнюю палітыку, пры якой мы не толькі не ўмешваемся ў канфлікты, але і выступаем міратворцамі, і гэта высока ацэньваецца іншымі краінамі.

Пры гэтым сёння адчуваецца пік напружанасці паміж Усходам і Захадам. А Беларусь знаходзіцца пасярэдзіне. Таму ў гэтай сітуацыі нам важна захаваць спакой, стабільнасць, бяспеку на сваёй тэрыторыі. І нам палітычныя баталіі і не ў слухным плане актыўнасць парламента была б вельмі не да месца. Калі б у парламенце былі сваркі, не была б дакладна сфармулявана пазіцыя ў знешняй палітыцы, то мы мелі б вялікія праблемы. Бо адна з функцый парламента — дыпламатычная. Лінія, па якой працуюць Палата прадстаўнікоў і Савет Рэспублікі, супадаюць з асноўнай лініяй палітычнага кіраўніцтва краіны. І нам гэта на руку. Бо менавіта праз стабільнасць у парламенце і яго паступовую працу можна чакаць росту дабрабыту насельніцтва.

— Як увoguле можае ацаніць бягучыя выбары ў парламент?

— Падчас сёлетняй кампаніі вядуцца дыскусіі, абмеркаванні, у тым ліку і ў сродках масавай інфармацыі. І гэта добра. Але не намі заўважаю: чым цікавей навіны, перадачы, дыскусія ў парламенце, тым складанейшае жыццё ў краіне. Значыць, дзесяці крызіс: камусці не выплацілі зарплату, хтосьці праз гэта выйшаў на забастоўку ці палітычныя сілы сутыкнуліся ў барацьбе. І тады трэба займацца вырашэннем не эканамічных праблем, а бягучых, набалелых.

Я прытрымліваюся таго, каб мы трансфармавалі і ажыўлялі жыццё ў парламенце па меры ўмацавання эканомікі краіны. Адной з прычын развалу Савецкага Саюза было тое, што Міхаіл Гарбачоў запусціў перш-наперш палітычныя рэформы, аслабіў цэнтральную ўладу і пры гэтым пачаў праводзіць эканамічныя рэформы, маючы дзіркі ў бюджэце і праблемы ў эканоміцы. Немагчыма гэтыя два пытанні вырашаць адначасова. Калі эканоміка не ў парадку, то залішні лібералізм у палітыцы толькі нашкодзіць. Ці будзе ў гэтым выпадку парламент працаваць сапраўды эфектыўна? Мяркую, што лібералізацыя палітычнага жыцця краіны, у тым ліку за кошт прысутнасці ў парламенце разнастайнай палітычнай публікі, павінна адбывацца паступова. Альтэрнатывная думка павінна гучаць, але не заглушаць асноўную лінію. Бо трэба працаваць на вынік — ваенную і эканамічную бяспеку ды сацыяльную стабільнасць.

Вераніка ПУСТАВІТ. pustavit@zviazda.by

Звыш 32 000 нацыянальных назіральнікаў акрэдытаваліся на выбары

Ад Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі будучы сачыць за парламенцкімі выбарамі больш за 5000 назіральнікаў. Сярод іх і Аляксандр ПІМЕНАЎ, які назірае за працай камісій Шклоўскай выбарчай акругі і ўчасткаў для галасавання №74, №75, №76 у Шклоўскім раёне.

Альтэрнатыва ёсць, лічыць Аляксандр. У гэтым раёне на дэпутацкае крэсла прэтэндуюць чатыры кандыдаты: двое вылучаліся ад партый, двое шляхам збору подпісаў. Працэс агітацыі назіральнікі ацэньвае так:

— Адзін з кандыдатаў сутракаўся з працоўнымі ка-

лектывамі. Гаварыў па справе, разумна ацэньваў сваю ролю ў парламенце. Мае рэальныя мэты і шляхі па іх дасягненні. Добра ведае правы, якія маюць дэпутаты. Агітацыі астатніх кандыдатаў я не бачыў. Хутчэй за ўсё, яны вырашылі абмежавацца выступленнямі ў тэле- і радыёэфіры і выпускам буклетаў.

Да таго ж я наведваў два пасяджэнні акруговай выбарчай камісіі. На першым абмяркоўвалі рэгістрацыю кандыдатаў у дэпутаты, на другім — скаргу аднаго з прэтэндэнтаў на дэпутацкае крэсла. Члены камісіі працуюць высокапрафесійна. Пасяджэнні праходзілі

адкрыта, у дэмакратычных умовах. Акрамя гэтага, я назіраў за апламбаваннем скрыняў 6 верасня, калі пачалося датэрміновае галасаванне. Усё праходзіла ў адпаведнасці з выбарчым заканадаўствам.

Ужо больш за 32 000 нацыянальных назіральнікаў акрэдытаваны на выбары. Сярод іх крыху менш за 2000 накіраваны працоўнымі калектывамі, амаль 3500 грамадзян па заяве, больш за 3000 прадстаўнікоў партый і звыш 23 600 прадстаўнікоў грамадскіх аб'яднанняў.

Надзя АНІСОВІЧ. anisovich@zviazda.by

■ Інвестыцыі

Новы драйвер росту для бізнесу

У краіне запускаецца фонд прамых інвестыцый Zubr Capital Fund I (ZCFI) аб'ёмам 50 мільёнаў долараў. Асноўнымі інвестарамі фонду выступілі Еўрапейскі банк рэканструкцыі і развіцця і кампанія Wargaming. ZCFI будзе інвеставаць у тыя кампаніі, што хутка развіваюцца ў сектары інфармацыйных тэхналогій, вытворчасці тавараў народнага спажывання з высокім экспартным патэнцыялам, а таксама рознічнага гандлю.

Падчас канферэнцыі ў прэс-цэнтры БЕЛТА кіраўнік праекта па фандрайзінгу «Зубр Капітал» Мікалай ШАСТАК выказаў думку, што запуск фонду паспрыяе прасоўванню і пазнавальнасці Беларусі за мяжой. Ён лічыць, што дзякуючы гэтаму праекту адкрывацца новыя магчымасці для беларускіх кампаній. І прычым менавіта для тых, хто развіваецца хутка. У сферы інтарэсаў ZCFI — сектар інфармацыйных тэхналогій (IT-аўтсорсінг, IT-прадуктовыя кампаніі, гульні, інавацыі, e-commerce), вытворчасці тавараў народнага спажывання (прадукты харчавання, упакоўка, бытавая хімія, адзенне, мэбля, бытавыя паслугі, хуткае харчаванне і інш.), рознічны гандаль.

Генеральны дырэктар кіруючай кампаніі фондам прамых інвестыцый «Зубр Капітал» Алег ХУСЕНАЎ адзначыў, што сабраць 50 мільёнаў долараў было няпроста. Перад фондам цяпер стаіць новы выклік: знайсці, праінвеставаць і развіць ад 6 да 8 беларускіх кампаній.

Па словах вядучага банкіра Еўрапейскага банка рэканструкцыі і развіцця Аляксандра ЯЎСЕЙЧЫКА, новы фонд стане важным гульцом на рынку прыватнага капіталу. Ён будзе аказваць падтрымку прыватнаму біз-

несу ў Беларусі. Такім чынам, беларускія кампаніі атрымаюць больш шырокія магчымасці для фінансавання, а таксама асвоюць сучасныя фінансавыя навыкі і тэхналогіі, неабходныя для паспяховай канкурэнцыі на ўнутраным і знешнім рынках. «Фондаў такога маштабу ў апошні час не стваралася, з фокусам менавіта на Беларусь. Да гэтага былі фонды расійскага, украінскага, заходняга паходжання, але сёння можна гаварыць пра тое, што інвестары зноў паверылі ў беларускую эканоміку і гатовыя інвеставаць

у фонд, сфакусаваны толькі на Беларусі», — падкрэсліў Аляксандр Яўсейчык.

Стварэнне фонду прамых інвестыцый — гэта не толькі прыцягнутыя ў эканоміку краіны грошы, але і сучасныя фінансавыя тэхналогіі, што адкрывае вялікія перспектывы для ўсіх партнёраў. Менавіта таму Еўрапейскі банк рэканструкцыі і развіцця ўклаў 12,5 мільёна долараў у беларускі фонд прамых інвестыцый.

Ілья КРЫЖЭВІЧ. Kryzhevich@zviazda.by

■ Пераемнасць і традыцыі

МОЛАДЗЬ — У АВАНГАРДЗЕ ЖЫЦЦЯ

Якія задачы яна ставіць на будучыню?

«За час існавання Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі праз яго прайшоў больш за 1,2 мільёна маладых людзей», — паведаміў на чарговым «Адкрытым дыялогу», прысвечаным у тым ліку і 14-годдзю з дня ўтварэння гэтага грамадскага аб'яднання, першы сакратар БРСМ Андрэй БЕЛЯКОЎ. Зараз яно аб'ядноўвае ў сваіх радах каля пяцісот тысяч неабыхавых людзей, гатовых прыкласці свае сілы і здольнасці для таго, каб зрабіць больш цікавым, яркім, асэнсаваным сваё жыццё і жыццё сваіх равеснікаў.

Напрыклад, гаворачы пра будучыя выбары, Андрэй Белякоў заўважыў, што ў парламенце павінны быць людзі, якія працуюць у першую чаргу на дабрабыт краіны. «Што тычыцца будучыні Беларусі праз 10-15 гадоў, то нам бы хацелася, каб тое, што цяпер ёсць у краіне, мы захавалі і памножылі», — сказаў першы сакратар. Каля 6,2 тысячы членаў БРСМ акрэдытаваны ў якасці назіральнікаў за ходам выбарчай кампаніі ў парламент.

Сустрэча стала своеасаблівым падвядзеннем вынікаў сёлетніх шматлікіх праектаў рэспубліканскага саюза моладзі; акрамя таго, на ёй сакратары Цэнтральнага камітэта аб'яднання агучылі планы на найбліжэйшую будучыню.

— На сёння ў студэнцкіх атрадах адпрацавала больш за пяцьдзесят тысяч чалавек, а ўсяго ў нас працоўнай дзейнасцю было ахоплены во-

семдзесят тысяч. Студатрадаўскі рух развіваецца не толькі колькасна, але і якасна. Даволі шырокае распаўсюджанне атрымаў наш новы напрамак — медыцынскія атрады. На ўсебеларускай маладзёжнай будоўлі таксама адбыліся змены. Яна пашырыла сваю геаграфію: летам да зводнага беларуска-расійскага будатрада далучыліся студэнты з Казахстана. Неабходна разумець, што студатрады — гэта не толькі рамонтныя, заробак, гэта і дадатковыя працоўныя месцы, — расказаў другі сакратар Цэнтральнага камітэта, каардынатар студатрадаўскага руху БРСМ, работы з працоўнай моладдзю, праектаў і праграм грамадзянска-патрыятычнага напрамку Сяргей КЛІШЭВІЧ.

На яго думку, без матывацыі наймальнікау немагчыма пайсці наперад. Сёлета ўпершыню будзе ўручаны пераходны сцяг найлепшай арганізацыі, якая прымае студэнцкія атрады, які сімвал захавання традыцый.

Валанцёрская дзейнасць БРСМ мае тры напрамкі: сацыяльны, экалагічны, спартыўны. За апошні год на новы ўзровень выйшаў праект «Аднаўленне святыні Беларусі», які дазволіў добраўпарадкаваць каля 240 культурных аб'ектаў.

— Калі раней мы супрацоўнічалі толькі з Беларускай Праваслаўнай Царквой, — адзначыла сакратар ЦК ГА БРСМ Вікторыя МЯНАНАВА, — то пачынаючы з гэтага года, праект закранае ўсе асноўныя існуючыя ў нашай краіне канфесіі.

Ганна КУРАК